

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ק"פ 1620-02-10 מנירב נ' הולצבלט

תיק חיצוני:

בפני כב' השופט שמאי בקר

קובל עופר מנירב רו"ח ע"י ב"כ עו"ד סביר רבין

נגד

נאשם צפירי הולצבלט רו"ח ע"י ב"כ טל חכם

החלטה

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18

מונחת לפני בקשה לעיון בחומר חקירה לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי.

1. לבחירות של שנת 2009 לנשיאות לשכת רואי החשבון בישראל התמודדו שניים: רו"ח יגאל גוזמן ז"ל, ורו"ח דורון קופמן. נוכח פרסומים לפיהם עתיד היה האחרון לעמוד לדין בגין עניינים כאלה ואחרים, נכנס לנעליו של קופמן רו"ח עופר מנירב, מי שכיהן קודם לכן, בין השנים 2006-2000, כנשיא אותה הלשכה (להלן: "הקובל").
2. ביום 26.7.2009, זמן קצר עובר לחילופין דלעיל, פורסמה בעיתון "גלובס" כתבה שכותרתה דיברה על כך שאותה הלשכה מצהירה כי מי שלא שילם חובו ללשכה (דמי חבר), לא יוכל להצביע בבחירות הממשמשות ובאות (להלן: "הכתבה").
3. הכתבה הציתה מלחמת תגוביות (טוקבקים, בלעז) בין מחנות המתמודדים, וכנהוג במקומותינו, ומן הסתם בחסות האנונימיות של המרשתת, לא חסכו המגיבים השונים את שבט ביקורתם זה מזה, לשון המעטה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ק"פ 10-02-1620 מנירב נ' הולצבלט

תיק חיצוני :

- 1 כך למשל, אחת מן התגוביות, החתומה על ידי "דורון", נשאה את הכותרת "מושחתים
2 ומושחתת נמאסתם", תוך שהיא מתייחסת ל"חונטת מנירה וקופמן" (הטעות בשם הקובל
3 היא במקור ; ש.ב.), שלדעת הכותב – "צריכה ללכת הביתה, ומהר!..." . תגובית זו, לצד כמה
4 מאחיותיה, בעלות תוכן דומה (עוד למשל: "חבורה עלובה"), פגעה בקובל, אף הרתיחה את
5 דמו.
6
- 7 5. הקובל פתח איפוא במסע לטיהור שמו ולהבאת האחראים להכתמתו לדין, פלילי ואזרחי,
8 כאחד. ראשית חוכמה הלך הקובל לבתי משפט אזרחיים, שם ביקש וקיבל צווים על מנת
9 להרים את מסך האנונימיות מעל אותו "דורון", ואחרים. והנה – יצא המרצע מן השק –
10 והוברר לכאורה כי המפרסם האלמוני הוא לא דורון, אלא רו"ח צפריר הולצבלט, מי שמהר
11 מאוד הפך לנתבע ולנאשם (להלן: "הנאשם"). אין צורך לומר, כי הנאשם נמנה על המחנה
12 היריב לקובל, זה של רו"ח גוזמן ז"ל.
13
- 14 6. הוגשה איפוא קובלנה פלילית לפי חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965, מטעם הקובל נגד
15 הנאשם. במסגרתה של אותה קובלנה מונחת לפניי היום בקשת הנאשם לגילוי חומר חקירה
16 לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי (להלן: "הבקשה" ו - "החוק" או "חוק סדר הדין
17 הפלילי", בהתאמה).
18
- 19 7. אין חולק כי הקובל העביר זה מכבר לנאשם חומרי חקירה, אולם לא נחה דעת האחרון,
20 משסבר כי מדובר בחומר חסר וחלקי בלבד, ומכאן הבקשה.
21
- 22 **הניתן להגיש בקשה לגילוי ועיון בחומר חקירה במסגרת קובלנה פלילית?**
23
- 24 8. בין הצדדים נטושה מחלוקת נוספת, מקדמית ועקרונית, כאמור בכותרת למעלה. הקובל
25 סובר, במסגרת תגובתו לבקשה, כי כלל לא קיימת אפשרות, במסגרתה של קובלנה, להגיש
26 בקשה כגון דא. לא אכביר מילים בסוגיה האמורה, שכן השקפתי שונה מזו של הנאשם, וברי
27 לדעתי שקיימת גם קיימת הסמכות להגשת בקשה כאמור, כמבואר להלן.
28

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ק"פ 10-02-1620 מנירב נ' הולצבלט

תיק חיצוני:

9. נכון אמנם, כי סעיף 74 לחוק, החולש כידוע על הגשת בקשות לגילוי חומר חקירה, פותח במילים "הוגש כתב אישום... רשאי הנאשם... לעיין.. בחומר החקירה..." (ההדגשה כאן ובכל דבר חוק או פסיקה בהמשך – שלי; ש.ב.), אולם מכאן ועד למסקנה כי מדובר במעין הסדר שלילי השולל הגשת בקשה מתאימה ביחס לחומר חקירה שהוליד קובלנה - ארוכה היא הדרך. ודוק: הרי סעיף 70 לחוק סדר הדין הפלילי, קובע כי –
- 7 "הוראות חוק זה הנגועות לכתב אישום יחולו על קובלנה, בשינויים לפי הענין;
8 בכל מקום שמדובר בכתב אישום גם קובלנה במשמע, ובכל מקום שמדובר בתובע
9 גם קובל במשמע, אם אין כוונה אחרת משתמעת"
- 10
11. הנה כי כן, על פני הדברים משמיענו סעיף 70 לחוק כי הוראת סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי חלה אף על קובלנה. היש או תיתכן "כוונה אחרת משתמעת" ביחס להוראת סעיף 74 לחוק? התשובה שלילית, לדעתי.
- 12
- 13
- 14
- 15 הטעם לכך פשוט: לא זו בלבד שקובלנה פלילית עלולה בסופו של יום להטביע אות קלון פלילי על מצחו של הנאשם, אם יורשע (ומדובר בהרשעה פלילית לכל דבר וענין), הרי שאת ההליך יוזם ומנהל אדם פרטי, שאין לדעת מה הם מניעיו ושיקוליו, שהרי אין הוא תובע "שקוף" מטעם המדינה.
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20 חובות המשפט המינהלי והמסננות המערכתיות והראיותיות שחלות על כל קטגור – אינן משתרעות על קובל, בוודאי שלא בשלב המקדמי בו הוא קם ומחליט על הולדתה והגשתה של הקבילה לבית המשפט. גם אם תאמר, כי לאחר הגשת הקובלנה מצוי הקובל, ולו גם בדיעבד, תחת עינו הפקוחה של בית המשפט, הרי שבכך לא באה הבעייתיות על פתרונה. והרי במציאות של ליטיגציה אדברסרית, כאשר גם אין בידי בית המשפט חקירות ודוחות פעולה משטרתיות האמורות לבסס את הקובלנה – ממילא מדובר במשימה לא פשוטה, אם אפשרית בכלל, אף בשים לב למשאב הזמן השיפוטי המצומצם.
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28 נוכח הרציונאל האמור, בין היתר, ולאור סעיפיו הקיימים של חוק סדר הפלילי, סבורני כי אין המשפטן צריך להרחיק לכת עד לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, אליו הפנה הנאשם בתגובתו, בכדי לשאוב מושכלות יסוד בדבר זכאותו של נאשם להליך הוגן ולקבלת חומר
- 29
- 30

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ק"פ 1620-02-10 מנירב נ' הולצבלט

תיק חיצוני :

- 1 חקירה. אולם, בוודאי שהמסקנה האמורה, בדבר תחולת סעיף 74 לחוק על קובלנה, אך
2 מקבלת משנה תוקף כאשר אותו חוק יסוד שולח קרניו ממעל, ולאורן נתחמם ונפרש את
3 החקיקה הקיימת.
4
- 5 11. מן הראוי לציין עוד, כי הגם שלמיטב הידיעה בית המשפט העליון טרם נדרש לסוגיה
6 עקרונית זו, הרי שבכל האמור לשאלת תחולת סעיף 74 לחוק על הליכי קובלנה, הולך אני
7 בדרך אותה סללו כבר חלק מבתי משפט מחוזיים; ראו נא, לענין זה וליתר הרחבה בשאלה
8 העקרונית, את ע"פ (חיפה) 663/95 **חיפה כימיקלים ואח' נ' עמותת אדם טבע ודין**, ומאוחר
9 יותר גם את ע"פ (חיפה) 3773/03 **דיוקמן נ' סי. אמ. טי טכנולוגיות רפואיות בע"מ**, והשוו
10 לב"ש (י-ם) 8512/09 **הרוניאן נ' איזיפורקס בע"מ** (כולם פורסמו במאגר "נבו").
11
- 12 12. סוף דבר: אם לנאשם רגיל, אשר המדינה החליטה להעמידו לדין, יש זכות לעיין בחומר
13 החקירה, קל וחומר שלנאשם שאדם פרטי – בשר ודם, בעל גחמות ומאוויים כמוסים (לצד
14 אינטרסים לגיטימיים, כמובן) – החליט להעמידו לדין פלילי, קיימת אותה הזכות, ואדרבא.
15 ומכאן, במקום בו קיימת זכות מהותית, ברי כי קיימת הזכות לתבוע מימושה, על דרך
16 הגשת בקשה לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי.
17
- 18 **הגנה מן הצדק מחמת אכיפה בדרנית במסגרתה של קובלנה פלילית?**
19
- 20 13. הנאשם מבקש לקבל לידי חומרי חקירה, כאשר לשיטתו, נחלק החומר לשש קטגוריות
21 שונות המפורטות בסעיף 8 לבקשה. אם נתעלם לרגע מבקשות שאליבא דכולי עלמא הן
22 מרחיקות לכת והביטוי "מסע דיג" אך מגמדן (רק למשל: "כל הכתבות שפורסמו בקשר
23 להליך הבחירות..."), או - "כל תכתובת שנערכה ו/או הוחלפה ו/או הוצגה בקשר להליך
24 הבחירות בלשכת רואי החשבון..."; שם, סעיפים 8.1 ו- 8.5 לבקשה, בהתאמה), אזי תתקבל
25 תמונה בהירה יותר. הנאשם מבקש לקבל לידי חומר ביחס לתגובות אחרות לכתבה,
26 וביחס לזהות כותביהן, על מנת לבסס טענת אכיפה בדרנית כלפיו. לאמור: מדוע מגיב פלוני
27 לא הועמד לדין, ואילו דווקא אנוכי חובש היום את ספסל הנאשמים?
28
29
30

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ק"פ 1620-02-10 מנירב נ' הולצבלט

תיק חיצוני :

14. אני מוצא עצמי, איפוא, נאלץ לדון – ולו בגררא – בשאלה אם בכלל ניתן לבסס טענת הגנה מן הצדק המושתתת על אכיפה בררנית, במסגרתה של קובלנה פלילית. ובמילים פשוטות, הרלוונטיות לקובלנה ולבקשה דנא: היכול מי שנחשפה זהותו וערוות תגובתו לבקש ביטול כתב האישום מפאת שגם מגיבים אחרים הוציאו לכאורה לשון הרע על הקובל, ולא הועמדו לדין?
- לגבי דידי, התשובה שלילית.
- העובדה כי סעיף 74 לחוק ישים ביחס להליכי קובלנה, וחובתו המוגברת של קובל לנהוג בתום לב עת הוא מבקש להעמיד את חברו לדין פלילי, כל אלה – אינם הופכים עדיין את הקובל הפרטי ל"מדינה", ואת שיקוליה של האחרונה להעמיד לדין את פלוני, לשיקוליו שלו.
- יכול גם יכול מי שסבור כי הוצא נגדו לשון הרע לברור את המוץ מן התבן, ולומר – כי תגובת פלונית פגעה בציפור נפשו ובשמו הטוב, אך תגובת אלמונית – לאו. אף יכול הוא, הקובל, לבחור אילו מן התגובות היא ה"משובחת" ביותר, זו המשמיצה אותו ביותר, ואותה ואת כותבה – לבחור להעמיד לדין. אף רשאי הוא, אם מטעמי נוחות ויעילות, ואם מטעמים הקשורים למשאביו, לבחור תגובת פלונית, חמורה פחות או יותר מרעותיה, ולהביא דווקא אותה לפתחו של בית המשפט.
15. מרגע שנתן המחוקק בידי אדם פרטי את הזכות להגיש קובלנה פלילית ביחס לחוקים מסוימים, הרי שלא ניתן לטעון ברצינות כי הכוונה היתה להופכו למעין פרקליט-מדינה בזעיר אנפין, כזה שחלות עליו כל חובות המשפט הפלילי והמנהלי. אימוץ גישה כאמור תאיין, הלכה למעשה, את האפשרות להגיש קובלנות בגין הוצאת לשון הרע במרשתת ובתגובות הידועות לשמצה (אך חלקן, כמובן) הרוחשות להן שם.
- לדעתי, אין זה ריאלי לדרוש מפלוני להסביר אילו תגובות כן פגעו בו ואילו לאו; מדוע, מבין מאות תגובות (ולפעמים יותר) – בחר לצאת לקרב על שמו הטוב, דווקא בגין השמצה פלונית; ובהמשך - כפועל יוצא מדרישת אכיפה שוויונית - לדרוש הימנו גם לצאת למסע מקדים, ארוך ויקר, בבתי המשפט להסרת החסינות מעל שמות כל המגיבים המסתתרים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ק"פ 1620-02-10 מנירב נ' הולצבלט

תיק חיצוני :

- 1 מאחורי מסך האנונימיות ברשת.
2
3 רק הזמן וההוצאות הכספיות הכרוכות בהליך המתואר לעיל, רק כדי לנטרל טענה עתידית
4 של אכיפה בררנית - עלולים להביא להתיישנות התביעות או הקובלנות הפליליות בגין
5 הפגיעה בשמו הטוב של פלוני.
6
7 16. נזכיר עוד, כי למועד הגשתה של תביעה או קובלנה פלילית בגין הפרת איסור הוצאת לשון
8 הרע נודעת חשיבות רבה. לפרסום ולתגובה לו יש אפקט ציבורי, ופשיטא כי אדם ששמו
9 הטוב נפגע יבקש – ובדין יעשה כן – להכות בברזל בעודו הוא חס וצורב את בשרו, והציבור
10 ממתין לשמוע ולראות את תגובתו לאותה הצריבה. דרישה לפיה יהא על פלוני לבצע שורה
11 ארוכה של פעולות, רק כדי להתגונן בהמשך מפני טענת אכיפה בררנית - תהפוך את
12 הקובלנה הפלילית לכלי ריק.
13
14 17. הנה כי כן, אני קובע כי אם פלוני הוציא לשון הרע על אלמוני במסגרת תגובת מסוימת, אין
15 הוא יכול להישמע בטענת הגנה מן הצדק, במסגרת קובלנה פלילית, כי האכיפה נגדו היא
16 בררנית. אין להטיל על אדם פרטי לתבוע בפלילים את כל משמיציו, רק על מנת שלא ירד
17 לטמיון נסיונו לבוא חשבון ולטהר את שמו הטוב אל מול משמיץ פלוני.
18
19 18. לשם הזהירות ראוי להוסיף, כי איני מתיימר לקבוע כלל גורף, בוודאי שלא מחייב (אף
20 בזוכרי את הערכאה בה אני יושב לדין, מן הסתם), וברי שכל מקרה יידון לגופו. אולם, נראה
21 לי, אחר כל ההסתייגויות האמורות, כי זה צריך להיות הכלל ביחס לקשר הבלתי מחייב בין
22 הגשת קובלנות פליליות ובין אכיפה בררנית.
23
24 19. ומן הכלל אל הפרט. משקבעתי כי אין לבוא אל קובל בדרישה לבצע אכיפה שוויונית, הרי
25 שכל חומר החקירה הנדרש לשם ביסוס טענה זו, אינו רלוונטי לבירור הקובלנה דנא.
26
27 דומני כי בקשה זו, על פריטיה השונים והמבוקשים (ראו כאמור את סעיף 8 לבקשה) מהווה
28 דוגמא מובהקת לכך שקבלת בקשת הנאשם ומתן הוראה לקובל למסור לידיו את כל או רוב
29 החומר המבוקש - תכשיל את הקובלנה, ותתקע מקל טקטי ולא ענייני בגלגליה, עוד טרם

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ק"פ 1620-02-10 מנירב נ' הולצבלט

תיק חיצוני :

- 1 בירור לגופו של ענין.
2
3 20. אני דוחה איפוא - על בסיס האמור לעיל ובמישור העקרוני - את הבקשה.
4
5 **דחיית הבקשה מתחייבת גם במישור המעשי**
6
7 21. אפילו לא תתקבל החלטתי לדחות את הבקשה על רקע עקרוני, כאמור לעיל, הרי שגם
8 במישור הפרקטי - דינה להידחות, כמבואר להלן.
9
10 22. בישיבת יום 4.12.11 שמעתי את הצדדים והחלטתי לדחות את מתן ההחלטה עד אחר קבלת
11 תצהיר מטעם הקובל, על מנת שהאחרון יניח בסיס עובדתי לטענתו כי את מה כל חומרי
12 החקירה שהיו בידו - מסר זה מכבר לנאשם.
13
14 23. ביום 13.12.11 הוגש תצהירו של הקובל. בסעיף 5 סיפא לתצהירו מסר הקובל, אחר פירוט,
15 כי כל התגובות שבידו (כ - 200 במספר, ולא רק מספר מצומצם, כפי העולה לכאורה מן
16 הבקשה) - נמסרו לנאשם, וכי אין בידו להוסיף על הנמסר, אף לו רצה בכך.
17
18 24. כן אני מקבל את טענת הקובל לפיה גם אם רצה לקבל לידיו את כל זהויות כותבי כל
19 התגובות - ממילא לא היה עולה הדבר בידו, שכן על פי הדין הנוהג בעת הרלוונטית, היה
20 עליו להוכיח ביצוע עוולה לכאורית כלפיו, במידה כזו או אחרת, ביחס לכל תגובות ותגובות.
21 מעבר לעובדה כי מדובר במשימה מכבידה ומיותרת, כאמור, הרי שמקובלת עלי עמדת
22 הקובל לפיה בית המשפט לא מוציא צו מלפניו המורה ל"גלובס" או לכל עיתון אחר, למסור
23 את פירוט זהויות כל המגיבים, בין אם עוולו לכאורה בתגובתם, אם לאו, ובוודאי מקום בו
24 התגובות לא התייחסו ישירות למבקש. המישור הפרקטי של דחיית הבקשה אינו אלא צידו
25 השני של מטבע הפן העקרוני, לפיו מצאתי לדחות הבקשה.
26
27 25. נחה איפוא הדעת, כי ביחס לשלל בקשות הנאשם, מסר לו כבר הקובל את שהיה בידו, ומה
28 שלא היה ואין ידו משגת - או שלא צריך היה להניח ידיו עליו, או שממילא לא יכול היה
29 לעשות כן, אף אם חפץ בכך.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ק"פ 1620-02-10 מנירב נ' הולצבלט

תיק חיצוני :

- 1 יתר בקשותיו הגורפות של הנאשם, הן כאמור מרחיקות לכת, עד כדי קביעה שאין המדובר
2 במסע דיג סתם, אלא בציד לויתנים של ממש, והמדובר - בימינו - בענין מוקצה, ופשיטא
3 שבית המשפט לא ייתן לכך ידו.
4
5 סוף דבר, שאני דוחה את הבקשה.
6
7 בשולי הדברים אוסיף, כי ברגיל, נוכח דחייתה של הבקשה, כולה, נוכח קביעה כי לא היתה
8 לה בסיס וכי למעשה לא היתה צריכה להיות מוגשת מלכתחילה - הייתי עושה צו להוצאות
9 לטובת הקובל.
10
11 אלא, שלא הנאשם הוא יוזם ההליך. נוכח השקפתי, המשפטית, לפיה אישי ונבחרי ציבור
12 אינם צריכים להעמיס על בתי משפט תביעות או קובלנות כגון דא, בוודאי כאלה שהורתן
13 ולידתן בלהט קמפיין בחירות דמוקרטי, וכאשר הביטוי "מושחתים נמאסתם" הפך כבר
14 מטבע-לשון בכל בחירות שהן בארצנו, אני נמנע ממתן צו להוצאות הקובל. ראו לענין זה,
15 למשל, ובשינויים המחוייבים, את רוח הדברים בע"א 214/89 אריה אבנרי נ' אברהם
16 שפירא, פ"ד מג' (3), 840, 863.
17
18 אין באמור לעיל כדי להביע הסכמה או הערכה לדרך בה נקט הנאשם בפרסומיו, אולם
19 מכאן ועד להעמדתו לדין פלילי, צריכה להיות הדרך רחוקה מאוד, כרחוק מזרח ממערב.
20
21 ניתנה היום בנוכחות עורכי הדין הנ"ל, ט"ז טבת תשע"ב, 16 ינואר 2012.
22

שמאי בקר, שופט

23